

Antwoord van het Hoofdbestuur op de notulen van de Conferentie van Zendingen op Halmahera (notulen 1937).

..... gewijzigde betekenis van het voorzitterschap niet in herhaling vallen. Er moet een persoon zijn die niet zozeer het recht, maar de veel meerdere verantwoordelijkheid draagt, van het geheel van de arbeid om het terrein te overzien en er, voor zover dat met zijn ressort werk te combineren is, leiding geven. Als

Gij, zonder de tot uiting gekomen geprikkeldheid, daarover even nadenkt zult Gij toch zelf verstaan, dat onder deze bedoelingen de benoeming beter van ons dan van de Conferentie uit kan gaan. Wij hopen

zelfs dat bij verder nadenken, dankbaarheid U niet geheel vreemd zal zijn van deze benoeming te zijn ontheven! Immers in een kleine kring van mensen, wien evenmin als ons iets menselijks vreemd is, kan een dergelijke benoeming steeds moeilijkheden geven door de elementen van persoonlijke aard, die ernee gemoeid zijn. Utdrukkelijk zeggen wij hierbij, dat ons daarvan in Uw Conferentie nooit iets bepaalds is gebleken, maar dat neemt de mogelijkheid niet weg en dus achten wij, dat toch ook Gij zult kunnen verstaan en willen aanvaarden, dat wij door de nu geldende regeling in te voeren niet erop uit zijn geweest iemand te kwetsen maar slechts om het werk te dienen. Het ware werkelijk voor ons veel gemakkelijker geweest de verantwoordelijkheid van deze benoeming, samen met de gevolgen ervan, die in Uw stemming duidelijk aan de dag treden, te ontgaan door de toestand te laten zoals die was, maar wij hebben ons om den werks wille deze zaak anders geregeld.

De derde zaak die hier bespreking vereist, is het beheer van de W.K.O. gecombineerd met de bediening van het ressort B.W.G. Hierbij kunnen wij om te beginnen een soortgelijke opmerking maken als waarmede wij het vorige punt besloten n.l. dat we de regeling werkelijk niet te onze gerieve of voor ons plezier hebben getroffen, maar dat wij er in de gegeven omstandigheden het werk het best mee dienen.

Hoe toch zijn de omstandigheden?

1° Dat de W.K.O. er is en dat vervreemding nu, op dit ogenblik, ons bedunkens geldelijk verlies en mogelijke schade voor het werk betekent. Ook daarvoor behoeft na brief 157 geen verdere uiteenzetting te worden gegeven.

2e. Dat er geen geld is om een man apart met het beheer der W.K.O. uit te zenden, want dat dat bovendien betekent:

3e een nieuw huis te Weda bouwen, waarvoor ook geen geld is.

Het met hoofdletters getikte "klapperboer" in de Notulen neemt van deze omstandigheden geen enkele weg en is voorts door zijn denigrerende en het werk een minderwaardig karakter opdukkend betekenis, uiterst laakbaar.

Wij verzoeken U vriendelijk deze terminologie te laten varen. Ieder die iets van de geschiedenis weet, kan bekend zijn met welke bedoelingen dat wat nu de W.K.O. is door een zending is begonnen. Die bedoeling sloot een zendingstekenis in zich. Maken wij uit de gegeven belemmerende omstandigheden niet het beste, als wij alsnog een poging laten doen, door br. Bot die daartoe de mogelijkheid ziet en er toe bereid is, om iets van die oorspronkelijke bedoeling te verwezenlijken? De tuin moge volgens U absoluut (onderstreept) geen zendingswaarde hebben, daarmee in niet uitgesloten, dat hij dat kan krijgen. Dit laatste te ontkennen zou betekenen zich een vooruitziende alwetendheid toe te schrijven op dit punt, die wel niemand voor zich zal opeisen.

Alzo br. Bot zal deze poging doen. Er komen op de W.K.O. groepen mensen werken uit de verschillende ressorten, die daar niet uitsluitend als werkrachten zullen zijn, maar aan wie ook de geestelijke taak wordt vervuld en die er ook de arbeid als vervulling der mens gestelde goddelijke taak zullen kunnen leren zien. Ja, dat is "ideaal" gesteld. Maar is er wel enig doel

van het zendingswerk te doen anders dan in het geloof dat een dergelijke ideale instelling meebrengt? En het sociale, zoals de W.K.O. het wil najagen in een bedrijf, dat ECONOMISCH VERANTWOORD moet zijn, is een zeer belangrijk moment in het zendingswerk.

Bovendien is de zendingsswaarde ook nog in iets anders. Wanneer, zoals geregeld, Br. Bot voortdurend op de hoogte gehouden wordt van de copraprijzen op de Europese markt, kan hij gemeentelieden, die zelf copra maken inlichten en deze aldus vrijwaren tegen afzetterij door andere handelaren. Zo kunnen grotere inkomsten, die zij op deze wijze ontvangen, hen in staat stellen beter bij te dragen in de behoeften der gemeente.

En op deze wijze en door hen die op de W.K.O. werken worden de inkomsten der gemeenten groter, zodat die beter tot zelfonderhoud en eigen evangelisatiewerk worden opgevoed. Het zal U duidelijk zijn dat wij in de W.K.O. wel degelijk de mogelijkheid van zendingbetekenis zien.

Toch neemt dit alles niet weg, broeders, dat de regeling een proef is. Slaagt die niet, of moet het ressort Boeli-Weda-Gane een eigen zending hebben, zonder dat een aparte beheerder der W.K.O. nog is te betalen, dan rest ons alleen verkoop van de W.K.O. Wij hopen dat Gij van een dergelijk besluit nooit de

schaduwzijden zult ondervinden en wij leggen U in elk geval de striktste geheimhouding op over dit laatste, want, als b.v. de M.K.C.M. een vermoeden ervan zou krijgen, betekent dat duizenden guldens schade voor de U.Z.V. terwijl een eventuele voordelige verkoop in elk geval nog dit voordeel zou kunnen hebben dat met het gewonnen bedrag andere Zendingarbeid ware te doen. En in dat opzicht bestaan er bij U ook nog wel onvervulde wensen bijv. op medisch gebied.

Broeders, ons antwoord is tot dusverre een verdediging van ons zelf, die ons werkelijk diep verdriet heeft gedaan, omdat de noodzakelijkheid ervan een bewijs is, dat Gij onze bedoelingen niet verstaat en dat er te weinig een sfeer van vertrouwen is tussen ons. Wij bidden U en des werks wil dat ons een dergelijke apologie in de toekomst bespaard moge blijven.

Als punt staande buiten het tot dusver gezegde, blijft nog over dat betreffende de meerdere financiële steun en zelfstandigheid der gemeenten met hetgeen daarmede samenhangt. Wij danken U dat Gij ons verzoek hebt voldaan om te dezen aanzien een voorstel te doen en met dat voorstel, zoals het op blz. 8 der notulen onder A, B en C. gegeven is, kunnen wij ons verenigen. Dan wordt definitief een misverstand opgeruimd dat de gemeenten voor de U.Z.V. kas bijdragen i.p.v. voor hun eigen onderhoud en voor evangelisatie en dus voor zelfuitbreiding.

Van het verder gestelde kan men de punten 1 en 3 onder zelfonderhoud brengen, omdat het daarbij gaat om de voorgangers en dus over de gemeenten en punt 2 gaat over de Evangelisatie.

Maar tot onze spijt kunnen wij punt 4 moeilijk goedkeuren.

De oude anak-piara regeling is afgeschaft en wij hebben er overwegend bezwaar tegen, die nu op deze wijze ten koste van de

gemeenten weer in te voeren. Maar sterker nog is het bezwaar dat dit niet kan beslist worden door de Conferentie en niet door ons zonder meer. Deze gelden zijn gelden der gemeenten en moeten als zodanig beschouwd blijven. De door U voorgestelde maatregel zou onder verkapt vorm langs een omweg toch weer door de gemeenten laten betalen, wat bij de opleiding hoorde en toen dus door de zending betaald werd. Daarbij komt dit, dat in het beheer van het Evangelisatiefonds niet slechts de zendingen worden gekend maar ook de gemeenten. Hoe dit zal moeten worden geregeld, willen noch kunnen wij vaststellen. Wij wachten daarover Uw voorstel af maar ons staat voor een instelling als de Generale Kas in

Midden Celebes die precies dezelfde bedoeling heeft als bij U het Evangelisatiefonds. De naam schijnt ook beter en in welks bestuur ook enige inheemse afgevaardigden der gemeenten zitting hebben.

Er moet bovendien aan de gemeenten precies opening van zaken worden gedaan over de wijze waarop en de doeleinden waaraan hun geld besteed wordt en wij vrezen een onaangename situatie, afgezien van het principieel onjuiste, als de gemeenten U zouden bekostigen het houden van anak-piara's.

Voor de opleiding schijnt ons, voor zo ver onze gegevens strekken, ook verhoging van het aantal anak-piara's per gezin niet nodig, want als 5 of 8 Uwer vier anak-piara's hebben, zijn er bij een opnemng om de twee jaar 20 a 24 pupillen beschikbaar en dat schijnt ons voldoende, ook als er nog enigen wegens ongeschiktheid afvallen.

Hoe het ook zij, op dit punt zal er althans een andere regeling getroffen moeten worden. De overige punten kunnen we buiten beschouwing laten, al hebben ze onze aandacht ten volle gehad, met name de door br. Ploeger voorgestane regeling van zijn ressort en het deelhebben in het beheer dat hij de gemeenten wil geven en dat wij, toegepast met de aangemaande voorzichtigheid toejuichen.

U en Uw echtgenoten en kinderen, ook Uw medewerkers in Uw werk in alles de Heer bevelende en met hartelijke groeten aan U allen,

Namens de Directie

Namens het Hoofdbestuur